

Meteorologisk
institutt

METinfo

Nr. 16/2015
ISSN 1894-759
METEOROLOGI
Tromsø, 05.03.2015

Kraftige vindkast i Ofoten og Sør-Troms

Rapport etter uvær i Ofoten og Sør-Troms 29-01-2015
Matilda Hallerstig

Sammendrag

Torsdag 29.01.2015 oppsto store skader pga. østavind og fjellbølger med kraftige vindkast i tettbebygget område. Det var en situasjon hvor kraftig østavind ble kanalisert via Torne Träsk-Bjørnfjell-Rombaken-Ofofjorden sånn at Narvik og Evenes ble ekstra hardt rammet. Den kraftigste vinden rammet ikke store nok området til at ekstremværsvarsel kunne sendes ut, derfor ble obsvarsel brukt. Denne rapporten omhandler forhold på bakken og konsekvenser for samfunnet generelt. For detaljer om forhold i høyden og konsekvenser for flytrafikken, se egen rapport skrevet av Justyna Wodziczko.

Innhold

Sammendrag.....	2
Rapport etter kraftige vindkast i Ofoten og Sør-Troms.....	5
Varsel.....	5
Landvarsel sendt 27.01.2015.....	5
Landvarsel sendt 28.01.2015.....	6
Landvarsel sendt 29.01.2015.....	7
Obsvarsel sendt 28.01.2015.....	8
Obsvarsel sendt 29.01.2015.....	9
Observasjoner fra det aktuelle området.....	9
Sjeldenhet.....	10
Skader.....	10
Oppsummering/konklusjon.....	10

1 Rapport etter kraftige vindkast i Ofoten og Sør-Troms

Torsdag 29.01.2015 oppsto store skader pga. Østavind og fjellbølger med kraftige vindkast i tettbebyggede områder. Narvik og Evenes var hardest rammet.

Restene av et gammelt lavtrykk utenfor kysten av Finnmark beveget seg sørvestover og smeltet sammen med et nytt lavtrykk med senter utenfor Vestlandet. Dette førte til østavind og fjellbølger i Troms og Nordland. Vinden ble kanalisert via Torne Träsk -Bjørnfjell-Rombaken-Ofotfjorden sånn at Narvik og Evenes ble ekstra hardt rammet. Skadeomfanget ble størst på Narvikhalvøya. Denne rapporten omhandler forhold på bakken og konsekvenser for samfunnet generellt. For detaljer om forhold i høyden og konsekvenser for flytrafikken, se egen rapport skrevet av Justyna Wodziczko.

1.1 Varsel

1.1.1 Landvarsel sendt 27.01.2015

Utstedt: tirsdag 27. januar kl. 12:00

Gjelder fra torsdag 29. januar kl. 00 til torsdag 29. januar kl. 24

Nordland

Økning til østlig sterk kuling utsatte steder, stiv kuling i Lofoten og Vesterålen. Litt snø, mest i indre strøk.

Troms

Økning til østlig sterk kuling utsatte steder, kan hende liten storm. Litt snø i indre strøk, ellers stort sett oppholdsvær.

Utstedt: tirsdag 27. januar kl. 18:00

Gjelder fra torsdag 29. januar kl. 00 til torsdag 29. januar kl. 24

Nordland

Økning til østlig sterk kuling utsatte steder, i Ofoten perioder med liten storm, i Lofoten og Vesterålen stiv kuling. Mulighet for lokalt kraftige vindkast. Litt snø, mest i indre strøk.

Troms

Økning til østlig sterk kuling utsatte steder, kan hende liten storm. Mulighet for lokalt kraftige vindkast. Litt snø i indre strøk, ellers stort sett oppholdsvær.

1.1.2 Landvarsel sendt 28.01.2015

Utstedt: onsdag 28. januar kl. 12:00

Gjelder fra torsdag 29. januar kl. 00 til torsdag 29. januar kl. 24

Nordland

I Lofoten og Vesterålen nordøstlig stiv, kan hende sterk kuling. Ellers østlig liten kuling, utsatte steder liten storm. Lokalt kraftige vindkast. Litt snø, mest i indre strøk.

Troms

Østlig liten kuling, utsatte steder liten storm. Lokalt kraftige vindkast. Litt snø i indre strøk, ellers oppholdsvær.

Utstedt: onsdag 28. januar kl. 12:00

Gjelder fra fredag 30. januar kl. 00 til fredag 30. januar kl. 24

Helgeland, Saltfjellet, Salten og Ofoten

Sørøstlig periodevis liten storm utsatte steder, kan hende med kraftige vindkast. Om ettermiddagen minking til sørøstlig stiv kuling. Spredt snø.

Lofoten og Vesterålen

Østlig periodevis liten kuling. Litt snø av og til.

Troms

Natt til fredag sørøstlig periodevis liten storm, kan hende med kraftige vindkast, senere stiv kuling, om kvelden liten kuling. Litt snø på indre strøk, ellers oppholdsvær.

Utstedt: onsdag 28. januar kl. 18:00

Gjelder fra onsdag 29. januar kl. 00 til fredag 29. januar kl. 24

Nordland

I Lofoten og Vesterålen nordaustlig stiv, kan hende sterk kuling. Ellers austlig liten kuling, utsatte steder liten storm. Lokalt kraftige vindkast. Litt snø, mest i indre strøk.

Troms

Austlig liten kuling, utsatte steder liten storm. Lokalt kraftige vindkast. Litt snø i indre strøk, ellers oppholdsvær.

Utstedt: onsdag 28. januar kl. 18:00

Gjelder fra onsdag 30. januar kl. 00 til fredag 30. januar kl. 24

Helgeland, Saltfjellet, Salten og Ofoten

Søraustlig periodevis liten storm utsatte steder, kan hende med kraftige vindkast. Om ettermiddagen minking til søraustlig stiv kuling. Spredt snø.

Lofoten og Vesterålen

Austlig periodevis liten kuling. Litt snø av og til.

Troms

Natt til fredag søraustlig periodevis liten storm, kan hende med kraftige vindkast, senere stiv kuling, om kvelden liten kuling. Litt snø i indre strøk, ellers oppholdsvær.

1.1.3 Landvarsel sendt 29.01.2015

Utstedt: torsdag 29. januar kl. 06:00

Gjelder fra torsdag 29. januar kl. 06 til torsdag 29. januar kl. 24

Nordland

Austlig sterk kuling utsatte steder, liten storm nord for Bodø. Lokalt kraftige vindkast. Litt snø, mest i indre strøk.

Troms

Austlig liten storm utsatte steder. Litt snø i grensetraktene, ellers oppholdsvær.

Utstedt: torsdag 29. januar kl. 12:00

Gjelder fra torsdag 29. januar kl. 12 til torsdag 20. januar kl. 24

Helgeland, Saltfjellet, Salten og Ofoten

Austlig liten storm utsatte steder. Lokalt kraftige vindkast på 25-35 m/s. Litt snø, mest i indre strøk.

Lofoten og Vesterålen

Austlig sterk kuling utsatte steder. Skyet eller delvis skyet, oppholdsvær.

Troms

Austlig sterk kuling utsatte steder. Lokalt kraftige vindkast på 25-35 m/s. Litt snø i grensetraktene, ellers oppholdsvær.

Helgeland, Saltfjellet, Salten og Ofoten

Søraustlig liten storm utsatte steder med kraftige vindkast. Om ettermiddagen minking til søraustlig stiv kuling, senere liten kuling. Litt snø i indre strøk, ellers stort sett oppholdsvær.

Lofoten og Vesterålen

Minking til austlig liten kuling. Stort sett oppholdsvær.

Troms

Natt til fredag søraustlig sterk kuling utsatte steder, senere stiv kuling, om kvelden liten kuling. Litt snø i indre strøk, ellers oppholdsvær.

1.1.4 Obsvarsel sendt 28.01.2015

Obs-varsel utstedt onsdag 28.januar 2015 kl.11:12 Norsk normaltid. (kl.12:12 sommertid).

Gyldig til 2015-01-29 11:12:30

Beskrivelse av varselet: Seint onsdag kveld og torsdag ventes lokalt kraftige vindkast i Nordland og Troms.

Obs-varselet gjelder for det geografiske området

Helgeland og Saltfjellet:

Fra torsdag morgen ventes østlig periodevis liten storm og lokalt vindkast på 25-35 m/s.

Salten:

Fra natt til torsdag ventes østlig periodevis liten storm og lokalt vindkast på 25-35 m/s.

Ofoten og Troms:

Fra seint onsdag kveld ventes østlig periodevis liten storm og lokalt vindkast på 25-35 m/s.

1.1.5 Obsvarsel sendt 29.01.2015

Obs-varsel utstedt torsdag 29.januar 2015 kl.09:51 Norsk normaltid. (kl.10:51 sommertid).

Gyldig til 2015-01-30 09:51:51

Beskrivelse av varselet: Fortsatt kraftige vindkast i Nordland og Troms.

Obs-varselet gjelder for det geografiske området

Helgeland, Saltfjellet, Salten, Ofoten og Troms:

Torsdag ventes lokalt vindkast på 25-35 m/s, fredag langsomt minkende.

1.2 Observasjoner fra det aktuelle området

I tabell 1 vises vindmålinger fra noen av de stasjonene som observerte mest vind. Som vist i tabellen er det noen stasjoner som har målt full storm eller mer i middelvind, og to stasjoner hadde vindkast på mer enn 35 m/s, men alle disse har høy beliggenhet i utsatt terreng. Av øvrige stasjoner som målte kraftige vindkast ligger mange i utsatte kystområder.

Tabell 1: Vindobservasjoner fra noen utvalgte stasjoner i Nordland og Troms

Stasjon	m.o.h	Kraftigst vindkast (m/s)	Maks middelvind (m/s)	Beaufort
Lossistua I Skjomen	740	32	27	full storm
Evenes Lufthavn	26	32	21	sterk kuling
Rotvær fyr	8	29	23	liten storm
Røst lufthavn	4	29	23	liten storm
Skrova fyr	11	29	22	liten storm
Fjelltoppstasjoner				
Fagernesfjellet ovenfor Narvik	1000	49	43	Bunntekst her orkan
Kistefjell ved Finnsnes	983	35	20	sterk kuling
Glomfjord – Tverrfjellet	930	32	26	full storm
Arnøya – Trolltinden I Troms	436	30	12	liten kuling

Media rapporterte om full storm i Narvik og orkan i Evenes. Det er vanskelig å verifisere disse observasjoner da vi verken kjenner til kildene eller kvaliteten på disse målinger. Orkan i Evenes er sannsynligvis overdrevet, men vær situasjonen og skadeomfanget tilsier at det kan ha blåst full storm og vært kraftigere vindkast enn det som er observert på våres målestasjoner. Målestasjonen på Fagernesfjellet viser at det var meget sterk vind i høyden, og det er sannsynlig at denne slo ned lokalt og skapte store variasjoner i vindstyrke både i tid og rom, og det er ikke sikkert at den sterkeste vinden traff akkurat der hvor vindmålerne står.

1.3 Sjeldenhet

Mange mennesker, både meteorologer og andre sier at de aldri har opplevd så sterk østavind i området tidligere, men det er vanskelig å finne returverdier av akseptabel kvalitet fordi de fleste måleserier ikke er mer enn 10-20 år lange. Mange steder fikk ny rekord, på Evenes lufthavn f.eks. er både middelvind og vindkast de sterkeste som er målt siden 2002, men på Narvik lufthavn har man målt sterkere østavind tidligere.

1.4 Skader

Skadeomfanget var størst på Narvik-halvøya. Noen eksempler på skader som det ble rapportert om i lokalavisene:

Flere tak og takstein blåst av
Flytebrygge med 15 båter slet seg fra hamn i Lyngen
Et fjøs smadret i Skånland
Skolebuss med 6 barn blåste av veien
Noen trailere veltet eller blåste av veien
Planker løsnet fra kaia i Harstad
Flere buss- båt og flyavganger kansellert, minimalt med trafikk til og fra flyplassen i Evenes
Et antall skoler i Ofoten evakuert
Kjøpesenter i Narvik evakuert

Hendelser hvor det er uklart om vinden spilte inn, eller om det var andre årsaker:

Brudd i en ledning mellom Sildvik og Kvandal i kombinasjon med feil i en transformatorstasjon i Ofoten førte til strømstans i mesteparten av Finnmark, hele Troms og deler av Nordland. Værforholdene gjorde arbeidet med å lokalisere og reparere feilen vanskelig. I en kort periode lå nødnummeret 112 nede.

Ofotbanen stengt pga. at en kontaktledning ble revet ned natt til fredag.

1.5 Oppsummering/konklusjon

Sett ut fra egne observasjoner var uværet godt varslet, men det finnes indikasjoner på at vinden i små områder i Ofoten ble en beufort sterkere enn varslet. Dette var veldig lokalt, men det rammet

tettbebyggede områder, og områder som sjelden opplever sterk svind . Derfor ble stormen totalt sett opplevd som relativt voldsom i forhold til den faktiske vindstyrken. Stormen var likevel ikke omfattende nok til at et ekstremværvarsel kunne sendes ut, men beredskapsapparatet i de mest utsatte områdene kunne med fordel blitt kontaktet.